

LEGE

**pentru modificarea unor acte normative (aspecte
organizatorice privind sistemul judecătoresc
și Institutul Național al Justiției)**

nr. 226 din 31.07.2024

Monitorul Oficial nr.380-382/587 din 05.09.2024

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – [Legea nr.544/1995](#) cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.63), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6 alineatul (1) litera c¹), textul „mai mare de 8” se substituie cu textul „egală cu sau mai mare de 8,00”.

2. La articolul 6² alineatul (4), cuvintele „Procedura de includere a candidaților în Registru” se substituie cu textul „Procedura de includere și de excludere a candidaților în/din Registru”.

3. La articolul 8 alineatul (3²), litera a) se completează cu textul „, cu excepția situațiilor stabilite în Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului”.

4. La articolul 9:

alineatul (8) se completează cu următorul enunț: „Candidatul își poate prezenta, în scris, opinia referitoare la informația din înscrisurile respective în termen de 5 zile lucrătoare.”

la alineatul (10), după cuvântul „candidaților” se introduce textul „la funcția de judecător și la promovarea în instanța superioară,”.

5. La articolul 12, alineatul (6) se completează cu textul „alin.(1)”.

6. La articolul 25, alineatul (2) se completează cu următorul enunț: „Judecătorul se consideră eliberat din funcție de la data indicată în cererea de demisie, dacă aceasta este acceptată de Consiliul Superior al Magistraturii, de la data indicată în hotărârea de eliberare din funcție sau, după caz, de la data atingerii plafonului de vârstă.”

Art.II. – [Legea nr.947/1996](#) cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.65), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2), litera c²) se abrogă.

2. Articolul 6 se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) în perioada dintre ședințele Consiliului, emite dispoziții privind delegarea judecătorilor și inspectorilor-judecători pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu, care ulterior se aprobă la ședința Consiliului,”.

3. Articolul 7¹:

la alineatul (6), litera c) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Inspectorii-judecători beneficiază de instruire continuă gratuită, în modul și în limitele stabilite de lege.”

4. Articolul 15 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul suspendării mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii sau în cazul

absenței motivate a membrului Consiliului de la serviciu timp de mai mult de două luni, mandatul respectiv poate fi exercitat, în această perioadă, de către membrul supleant ales în condițiile art.3 alin.(4).”

5. La articolul 20:

alineatul (2) se abrogă;

alineatele (3²) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3²) Participarea la concursul pentru promovarea într-o instanță superioară, transferarea la o instanță judecătorească de același nivel a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor, precum și a judecătorilor detașați la Secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii, se interzic pe perioada exercitării mandatului și timp de 6 luni după expirarea termenului pentru care a fost dispusă detașarea.

(4) Promovarea judecătorului la o instanță superioară se face numai cu acordul acestuia, prin concurs, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, de către Președintele Republicii Moldova. Transferarea judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară se face numai cu acordul acestuia, de către Consiliul Superior al Magistraturii.”

alineatele (6) și (7) se abrogă.

6. La articolul 25:

alineatul (1) se completează cu textul „, fără respectarea procedurii prealabile”;

la alineatul (2), cifra „5” se substituie cu cifra „3”.

Art.III. – La articolul 4 din [Legea nr.1585/1998](#) cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38–39, art.280), cu modificările ulterioare, alineatul (4) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) audienții cursurilor de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror;”.

Art.IV. – La punctul 4 din anexa nr.1 la [Legea nr.1593/2002](#) cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003,nr.18–19, art.57), cu modificările ulterioare, textul „, inclusiv audienții cursurilor de formare inițială realizate de Institutul Național al Justiției” se exclude.

Art.V. – [Legea nr.152/2006](#) privind Institutul Național al Justiției (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.387, art.789), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, după textul „a consilierilor de probațiune,” se introduce textul „a inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare, a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor,”.

2. La articolul 2 alineatul (1), după textul „a consilierilor de probațiune,” se introduce textul „a inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare, a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor,”.

3. La articolul 4 alineatul (1) litera c), după textul „consilierilor de probațiune,” se introduce textul „inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare, inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor,”.

4. Articolul 7:

alineatul (1):

se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) aprobă Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale directorului;”

la litera f), cuvintele „de director sau al celei” se exclud”;

la alineatul (2) partea introductivă, după textul „a consilierilor de probațiune,” se introduce textul „a inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare, a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor,”.

5. Articolul 9:

alineatul (1¹):

la litera a), textul „, administrație publică sau management ori echivalentul acesteia” se exclude;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) anterior nu i-a fost constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni;”

la litera e), cifrele „70” se substituie cu cifrele „65”;

la alineatul (2), cuvintele „demis din funcție” se substituie cu textul „eliberat din funcție, în baza hotărârii Consiliului,” iar cuvântul „disciplinare” – cu cuvintele „disciplinare repetate”;

la alineatul (3), textul „din rândul conducătorilor subdiviziunilor Institutului, numită, cu acordul scris al acesteia, prin hotărâre a Consiliului” se substituie cu textul „desemnată, cu acordul scris al acesteia, de ministrul justiției”.

6. La articolul 11 alineatul (5):

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) reputația ireproșabilă;”

alineatul se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) lipsa constatării vinovăției pentru săvârșirea unei infracțiuni;”

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) lipsa, în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională, a înscrierilor cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din [Legea nr.325/2013](#) privind evaluarea integrității instituționale;”

alineatul se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) lipsa sancțiunilor disciplinare.”

7. La articolul 15 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) copia de pe carnetul de muncă sau copia de pe actul care atestă vechimea în muncă, în cazul în care candidatul deține unul dintre aceste acte;”.

8. La articolul 16:

alineatul (1¹) va avea următorul cuprins:

„(1¹) Comisiile pentru examenele de admitere sunt create pe perioada desfășurării concursului. Fiecare comisie de admitere este formată din 7 membri și 3 membri supleanți, dintre care doi judecători și unul supleant desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii, doi procurori și unul supleant desemnați de Consiliul Superior al Procurorilor, precum și trei membri și unul supleant numiți din rândul profesorilor universitari care dețin titlul de doctor în drept sau unul superior acestuia în domeniile de drept ale disciplinelor incluse în probele de concurs. Profesorii universitari sunt selectați de către Consiliu.”

la alineatul (4), textul „alin.(1)” se substituie cu textul „alin.(1¹)”.

9. La articolul 17:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru fiecare probă, participantul la concurs este evaluat cu note de la 1 la 10. Comisiile de admitere evaluează răspunsurile candidatului în cadrul probei orale potrivit specializării acestora. Nota pentru proba orală este formată din media notelor tuturor membrilor comisiilor de admitere. Se consideră că participantul a promovat proba orală sau scrisă dacă acesta a obținut minimum nota 7 (șapte) la fiecare dintre ele. Nota finală a fiecărui candidat pentru examenul de admitere este formată din media notelor obținute de acesta la proba orală și la proba scrisă.”

la alineatul (5), în partea introductivă, cuvântul „Comisia” se substituie cu cuvântul „comisiile”.

10. Articolul 18:

la alineatul (1), cuvintele „în ziua încheierii acestora” se substituie cu textul „nu mai târziu de 24 de ore de la încheierea acestora”;

la alineatul (2), textul „care se desemnează de Consiliu în condițiile art.16 alin.(1) și (3)” se substituie cu textul „care este formată din 7 membri, în baza hotărârii Consiliului,” iar în final alineatul se completează cu enunțul: „Prevederile art.16 alin.(1¹) și (3) se aplică în mod corespunzător.”

11. La articolul 19 alineatul (1), cuvintele „este obligată” se substituie cu cuvintele „depune o declarație prin care se obligă”.

12. Articolul 24:

la alineatul (2), enunțul al doilea se exclude;

la alineatul (3), cuvintele „Conducătorii instituției publice și avocatul menționați” se substituie cu cuvintele „Conducătorii instituțiilor publice menționate”.

13. Articolul 25:

la alineatul (2), litera d) se abrogă;

la alineatul (3), cuvintele „poate fi exmatriculat” se substituie cu cuvintele „este exmatriculat”.

14. La articolul 26:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Din componența Comisiei pentru examenele de absolvire nu pot face parte membrii Consiliului Institutului, ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor, ai organelor din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii, ai organelor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, ai Comisiei pentru examenele de admitere. Membrii Comisiei pentru examenele de absolvire semnează declarații pe propria răspundere în acest sens.”

alineatul (2¹) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Se consideră că au absolvit Institutul audienții a căror medie generală, exprimată până la sutimi, este egală cu sau mai mare de 8,00. În caz contrar, audientul este obligat să restituie bursa în condițiile alin.(7).”

15. Articolul 27:

la alineatul (1), cuvintele „de la solicitare” se substituie cu cuvintele „de la eliberarea atestatului”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Absolventul Institutului este obligat să restituie bursa achitată pe perioada formării inițiale dacă:

a) nu își onorează obligația prevăzută la alin.(1);

b) nu participă la concursul pentru suplinirea funcției de judecător sau procuror timp de 5 ani din momentul includerii în registrul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător sau procuror, cu excepția situației în care au existat circumstanțe obiective neimputabile absolventului;

c) refuză a treia oară să accepte funcția care îi revine în urma concursului;

d) a activat în funcția de judecător sau procuror mai puțin de 3 ani.”

articolul se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Nu este obligat să restituie bursa achitată pe perioada formării inițiale absolventul Institutului care, după absolvire, activează în serviciul public (în specialitate juridică) cel puțin 3 ani.

(2²) După restituirea bursei achitate pe perioada formării inițiale, candidatul are dreptul să participe la concursurile organizate de către Consiliul Superior al Magistraturii sau Consiliul Superior al Procurorilor doar după prezentarea informației ce confirmă restituirea bursei.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul nerestituirii bursei menționate la alin.(2), aceasta se încasează în baza hotărârii judecătorești, la cererea Institutului, în baza informației despre absolvenții care nu și-au onorat obligațiile, recepționată de la Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, de la Consiliul Superior al Procurorilor.”

16. La articolul 28, alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Timp de cel puțin 30 de zile înainte de examen, persoanele menționate la alin.(1) participă la instruirea organizată pentru ele de către Institut. Tematica instruirii este stabilită de către Consiliu.

(4) Comisia pentru examenele de absolvire verifică dacă persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă întrunesc condițiile prevăzute la art.6 alin.(2) din [Legea nr.544/1995](#) cu privire la statutul judecătorului și, respectiv, la art.20 alin.(3) din [Legea nr.3/2016](#) cu privire la Procuratură. Comisia pentru examenele de absolvire solicită de la Autoritatea Națională de Integritate verificarea declarației de avere și interese personale, iar de la Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate – informații privind integritatea persoanelor care urmează a fi admise la examenul pentru funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă. Autoritățile menționate comunică Institutului constatările lor în cel mult 45 de zile. Persoanele care întrunesc condițiile prevăzute de lege sunt incluse în lista persoanelor admise la examen.”

17. În denumirea capitolului IV, după cuvintele „**A CONSILIERILOR DE PROBAȚIUNE**” se introduce textul „, **A INSPECTORILOR – JUDECĂTORI DIN CADRUL INSPECȚIEI JUDICIARE, A INSPECTORILOR DIN CADRUL INSPECȚIEI PROCURORILOR**”.

18. Legea se completează cu articolul 32¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 32¹. Formarea continuă a inspectorilor – judecători din cadrul Inspecției judiciare și a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor

(1) Prevederile art.32 se aplică în mod corespunzător procesului de organizare a formării continue a inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare și a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor.

(2) Inspectorii-judecători din cadrul Inspecției judiciare și inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor participă la programe de formare continuă, organizate de Institut, cu durata de cel puțin 40 de ore anual.”

Art.VI. – [Legea nr.178/2014](#) cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.238–246, art.557), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (1):

la litera b), cuvintele „adoptarea unei hotărâri judecătorești” se substituie cu cuvintele „emiterea unui act judecătoresc de dispoziție”;

alineatul se completează cu litera n¹) cu următorul cuprins:

„n¹) refuzul nemotivat al judecătorului de a-și verifica starea de sănătate în condițiile art.6¹ din [Legea nr.544/1995](#) cu privire la statutul judecătorului;”

2. La articolul 29 alineatul (3), cuvintele „Consiliul Superior al Magistraturii” se substituie cu cuvintele „colegiul disciplinar”.

3. La articolul 39 alineatul (1¹), textul „, cu excepția membrilor din oficiu” se exclude.

Art.VII. – [Legea nr.3/2016](#) cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.69–77, art.113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 20:

la alineatul (1), litera e¹) va avea următorul cuprins:

„e¹) are media generală de absolvire a Institutului Național al Justiției sau, în cazul persoanelor menționate la alin.(3), nota medie la examenul susținut în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției egală cu sau mai mare de 8,00;”

la alineatul (2):

litera a) se completează cu cuvintele „sau din alte funcții juridice din domeniul public sau privat în circumstanțe ce nu sunt onorabile”;

alineatul se completează cu literele d) și e) cu următorul cuprins:

„d) a comis acțiuni sau inacțiuni care aduc atingere onoarei, probității profesionale sau prestigiului Procuraturii;

e) în privința acesteia a fost emisă o decizie de incompatibilitate în condițiile art.15 din [Legea nr.271/2008](#) privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.”

2. La articolul 23 alineatul (4), textul „60% – nota obținută la examenul susținut în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției” se substituie cu textul „60% constituie nota medie generală de absolvire a Institutului Național al Justiției sau nota obținută la examenul susținut în temeiul vechimii în muncă în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției”.

3. La articolul 70, alineatul (1) se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) delegă membrii Consiliului Superior al Procurorilor cu activitatea de bază în Consiliu, membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și inspectorii din Inspecția procurorilor pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu;”

4. Articolul 77 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul suspendării mandatului de membru al Consiliului Superior al Procurorilor sau în cazul absenței motivate a membrului Consiliului de la serviciu timp de mai mult de două luni, mandatul respectiv poate fi exercitat, în această perioadă, de către membrul supleant ales în condițiile art.69 alin.(5).”

5. Articolul 89¹ se completează cu alineatul (15) cu următorul cuprins:

„(15) Inspectorii beneficiază de instruire continuă gratuită, în modul și în limitele stabilite de lege.”

Art.VIII. – La articolul 3 alineatul (1) din [Legea nr.133/2016](#) privind declararea averii și a intereselor personale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.245–246, art.513), cu modificările ulterioare, litera j) se completează cu textul „ , persoanele care participă la concursul de admitere la Institutul Național al Justiției și persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă”.

Art.IX. – La articolul 3 alineatul (4) din [Legea nr.147/2023](#) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.204–207, art.364), cu modificările ulterioare, textul „60% constituie nota obținută la examenul susținut în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției” se substituie cu textul „60% constituie nota medie generală de absolvire a Institutului Național al Justiției sau nota obținută la examenul susținut în temeiul vechimii în muncă în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției”.

Art.X. – La articolul VI din [Legea nr.200/2023](#) pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.291–295, art.508), alineatul (13) se abrogă.

Art.XI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art.II pct.3, art.III, art.IV, art.V pct.16, 17 și art.VII pct.5, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2025.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) articolul 25 alineatul (2) din [Legea nr.147/2023](#) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor;

b) articolul VI alineatul (15) din [Legea nr.200/2023](#) pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor).

(3) Până la numirea în funcție a 2/3 din membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor sau, după caz, a 2/3 din membrii Colegiului disciplinar din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, competențele acestor colegii pot fi exercitate de către Consiliul Superior al Magistraturii. Hotărârile pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție.

(4) Până la numirea în funcție a 2/3 din membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor sau, după caz, a 2/3 din membrii Colegiului de disciplină și etică din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, competențele acestor colegii pot fi exercitate de către Consiliul Superior al Procurorilor. Hotărârile pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor art.79 din [Legea nr.3/2016](#) cu privire la Procuratură.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr.226. Chișinău, 31 iulie 2024.